

Inštitucionálny a koordinačný rámec pre digitálnu transformáciu Slovenska

MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Obsah

1. Úvod	3
2. Koordinačný mechanizmus inštitucionálneho rámca pre digitálnu transformáciu	5
2. 1. Rada vlády Slovenskej republiky pre digitalizáciu verejnej správy a jednotný digitálny trh	6
2. 2. Špeciálna pracovná skupina pre digitálny governance Slovenska.....	6
2. 3. Koordinátor digitálnej transformácie.....	8
2. 3. 1. Koordinácia digitálnej legislatívy	9
2. 3. 2. Prepojenie verejného sektora s externým prostredím	11
Mapa digitálnych politík.....	12
Fórum digitálnych politik	12
Adresár expertov	13
3. Ústredná podporná autorita pre dohľad nad digitálnymi trhmi	14

1. Úvod

Európska komisia (ďalej len „EK“) v období rokov 2019 – 2024 v rámci priority „Európa pripravená na digitálny vek“ predstavila niekoľko legislatívnych aktov zameraných na reguláciu digitálnych trhov a podporu inovácií. Tieto zahŕňajú, ale nie sú obmedzené na:

- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2065 z 19. októbra 2022 o jednotnom trhu s digitálnymi službami a o zmene smernice 2000/31/ES (akt o digitálnych službách) (ďalej len „akt o digitálnych službách“),
- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1925 zo 14. septembra 2022 o súťažeschopných a spravodlivých trhoch digitálneho sektora a o zmene smerníc (EÚ) 2019/1937 a (EÚ) 2020/1828 (akt o digitálnych trhoch) (ďalej len „akt o digitálnych trhoch“),
- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2854 z 13. decembra 2023 o harmonizovaných pravidlách týkajúcich sa spravodlivého prístupu k údajom a ich používania, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2017/2394 a smernica (EÚ) 2020/1828 (akt o údajoch) (ďalej len „akt o údajoch“),
- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/868 z 30. mája 2022 o európskej správe údajov a o zmene nariadenia (EÚ) 2018/1724 (nariadenie o správe údajov) (ďalej len „akt o správe údajov“),
- návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ), ktorým sa stanovujú harmonizované pravidlá v oblasti umelej inteligencie (akt o umelej inteligencii) a menia niektoré legislatívne akty Únie (ďalej len „akt o umelej inteligencii“),
- návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ), ktorým sa stanovujú opatrenia na zabezpečenie vysokej úrovne interoperability verejného sektora v celej Únii¹⁾ (ďalej len „akt o interoperabilnej Európe“).

Uvedené legislatívne akty upravujú nezanedbateľné implementačné úlohy pre členské štáty Európskej únie (ďalej len „EÚ“), a teda aj pre Slovenskú republiku (ďalej len „SR“).

Cieľom týchto legislatívnych aktov je okrem iného, zaistiť bezpečné, predvídateľné a dôveryhodné online prostredie, riešiť šírenie nezákonného obsahu na internete,²⁾ doplniť presadzovanie práva hospodárskej súťaže pre trhy digitálneho sektora,³⁾ zabezpečiť právnu istotu a poskytnúť flexibilitu na prispôsobenie sa budúcemu technologickému vývoju v oblasti umelej inteligencie,⁴⁾ uľahčiť presun medzi službami spracúvania údajov a posilniť interoperabilitu

¹⁾ V prílohe č. 1 uvádzame prehľad legislatívnych iniciatív EÚ v oblasti digitálneho sektora, vypracovaný think tankom Bruegel. V tejto súvislosti upozorňujeme na skutočnosť, že EK bude iniciovať ďalšie legislatívne návrhy v oblasti digitálu. Plánovaná je napríklad regulácia metaverza: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13757-Virtual-worlds-metaverses-a-vision-for-openness-safety-and-respect_en.

²⁾ Recitál č. 9 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2065 z 19. októbra 2022 o jednotnom trhu s digitálnymi službami a o zmene smernice 2000/31/ES (akt o digitálnych službách).

³⁾ Recitály č. 7 a 9 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1925, zo 14. septembra 2022 o súťažeschopných a spravodlivých trhoch digitálneho sektora a o zmene smerníc (EÚ) 2019/1937 a (EÚ) 2020/1828 (akt o digitálnych trhoch).

⁴⁾ Recitál č. 6 návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ), ktorým sa stanovujú harmonizované pravidlá v oblasti umelej inteligencie (akt o umelej inteligencii) a menia niektoré legislatívne akty Únie.

údajov,⁵⁾ rozvoj vnútorného digitálneho trhu bez hraníc a dôveryhodnej a bezpečnej dátovej spoločnosti⁶⁾ a vytvorenie rámca štruktúrovanej spolupráce pre cezhraničné digitálne verejné služby.⁷⁾

Samotná priama aplikácia digitálnej regulácie však nemusí stačiť na to, aby sa SR stala atraktívnou destináciou pre digitálne spoločnosti. Aby SR v tomto smere nezaostávala, musí preukázať vedúce postavenie a prijať inštitucionálny rámec, ktorý podporí digitálne inovácie a umožní digitálnym spoločnostiam prosperovať a zároveň zabezpečiť ochranu práv a slobôd jednotlivcov. Schopnosť prilákať a udržať digitálne spoločnosti je rozhodujúca pre hospodársky rast a konkurencieschopnosť krajiny ako takej.

Ide o kľúčový moment pre SR, pretože rozhodnutia, ktoré sa dnes urobia, budú formovať trajektóriu vývoja hospodárstva, spoločnosti a globálneho postavenia. V súvislosti s týmito výzvami SR, v zastúpení Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (ďalej len „MIRRI SR“), požiadala 25. októbra 2021 EK o poskytnutie všeobecnej technickej podpory pre rozvoj eGovernmentu a umelej inteligencie, podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/240, ktorým sa zriaďuje Nástroj technickej podpory.⁸⁾

Na základe tejto žiadosti SR bola spoločnosťou Ernst & Young, s. r. o. (ďalej len „poradca“) vypracovaná štúdia,⁹⁾ ktorá bola EK schválená 8. januára 2024. Cieľom tejto štúdie je príprava návrhu legislatívneho a inštitucionálneho rámca pre úspešnú digitálnu transformáciu.

Štúdia obsahuje nasledovné výstupy: (i) analýza a prehľad legislatívnych aktov, (ii) návrh variantov inštitucionálneho rámca (iii) identifikácia procesov v rámci kľúčových legislatívnych aktov a (iv) rámcové implementačné plány.

Po prvé, pokiaľ ide o analýzu a prehľad legislatívnych aktov, poradca sa zamerail na kľúčové legislatívne akty týkajúce sa digitálnej transformácie EÚ, a to najmä na akt o digitálnych trhoch, akt o údajoch, akt o umelej inteligencii, akt o digitálnych službách, akt o správe údajov, ako aj ďalšie kontextové a dodatočné právne akty EÚ, ktoré súvisia s týmito kľúčovými legislatívnymi aktmi EÚ.

Po druhé, pokiaľ ide o návrh inštitucionálneho rámca, poradca sa v tejto časti zamerail na predstavenie inštitucionálneho rámca a príkladov dobrej praxe z takých krajín, akými sú napríklad Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, Estónska republika, Spolková republika Nemecko, Singapurská republika a Španielske kráľovstvo. Následne sa poradca zaoberal optimálnym využitím synergií, efektívnym využívaním odborného potenciálu, technického zabezpečenia a vzájomných súvislostí medzi jednotlivými kompetenciami orgánov v SR.

⁵⁾ Recitál č. 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2854 z 13. decembra 2023 o harmonizovaných pravidlách týkajúcich sa spravodlivého prístupu k údajom a ich používania, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2017/2394 a smernica (EÚ) 2020/1828.

⁶⁾ Recitál č. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/868 z 30. mája 2022 o európskej správe údajov a o zmene nariadenia (EÚ) 2018/1724 (nariadenie o správe údajov).

⁷⁾ Recitály č. 2 a 3 návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ), ktorým sa stanovujú opatrenia na zabezpečenie vysokej úrovne interoperability verejného sektora v celej únii.

⁸⁾ Nástrojom technickej podpory je program EÚ, ktorý poskytuje členským štátom EÚ individuálne, technické, odborné znalosti na navrhovanie a vykonávanie reforiem. Táto podpora je založená na dopyte a nevyžaduje si spolufinancovanie zo strany členských štátov. Je dôležitým pilierom iniciatívy EÚ na pomoc členským štátom pri zmiernení hospodárskych a sociálnych dôsledkov krízy spôsobenej následkami pandémie ochorenia COVID-19.

⁹⁾ Štúdia s názvom: Zlepšenie podmienok pre eGovernment a AI riešenia a podpora implementácie RRP na Slovensku (ďalej len „štúdia“) je uvedená v prílohe č. 2.

Po tretie, pokiaľ ide o identifikáciu procesov v rámci kľúčových legislatívnych aktov EÚ, poradca sumarizoval všetky identifikované procesy v rámci kľúčových legislatívnych aktov. Poradca zároveň navrhol koordinačný mechanizmus, ktorý bude upravovať tzv. „digitálnu strechu“ navrhovaného inštitucionálneho rámca s potenciálom jeho začlenenia do existujúcich oblastí verejných politík. Pre navigáciu príležitostí a výziev digitalizácie a využívania umelej inteligencie (ďalej len „AI“) je tak potrebné vypracovať nové pravidlá a rozhodovacie procesy na úrovni štátu.

Po štvrté, pokiaľ ide o rámcové implementačné plány, poradca sa venoval odhadu potrieb legislatívnych zmien, zefektívnenia vnútorných procesov v rámci vybraného variantu inštitucionálneho rámca a odhadu nákladov na personálne a technické zabezpečenie implementácie.

Na základe tejto štúdie MIRRI SR odporúča vláde SR, aby prijala nasledovné opatrenia, s cieľom úspešnej implementácie legislatívnych iniciatív EÚ v oblasti digitálneho sektora, a to najmä:

- a) zavedenie koordinačného mechanizmu inštitucionálneho rámca pre digitálnu transformáciu,
- b) analýzu možnosti vytvorenia ústrednej podpornej autority pre dohľad nad digitálnymi trhmi a následný výber variantu.

2. Koordinačný mechanizmus inštitucionálneho rámca pre digitálnu transformáciu

Pre úspešnú digitálnu transformáciu je potrebné zabezpečiť aj koordináciu na viacerých úrovniach, vrátane politickej úrovne a odbornej úrovne, ako aj širšej koordinácie digitálnych ekosystémov, medzi ktoré patrí zapojenie zástupcov súkromného sektora, akademickej obce, občianskej spoločnosti a skupín spotrebiteľov do tvorby vládnych digitálnych politík.

Tvorba návrhu koordinačného mechanizmu vychádza z už existujúcich koordinačných mechanizmov v rámci digitálnej agendy, na ktorých činnosť bude tvoriaci sa koordinačný mechanizmus nadväzovať.

Na základe vyššie uvedeného navrhujeme nasledovný koordinačný mechanizmus:

- **Rada vlády Slovenskej republiky pre digitalizáciu verejnej správy a jednotný digitálny trh,**
- **Špeciálna pracovná skupina pre digitálny governance Slovenska,**
- **Koordinátor digitálnej transformácie.**

2. 1. Rada vlády Slovenskej republiky pre digitalizáciu verejnej správy a jednotný digitálny trh

Digitálna politika štátu je v súčasnosti fragmentovaná, pričom platí, že informované a koordinované politické rozhodnutia vytvárajú lepšie prostredie pre správne fungovanie inštitúcií. Z tohto dôvodu navrhujeme posilniť úlohu už existujúcej Rady vlády Slovenskej

republiky pre digitalizáciu verejnej správy a jednotný digitálny trh¹⁰⁾ ako vrcholného koordinačného orgánu v digitálnom ekosystéme SR, a to s cieľom odstrániť fragmentáciu a uľahčiť vzájomnú koordináciu dotknutých digitálnych politík pred predložením jednotlivých legislatívnych návrhov v oblasti digitálnej politiky na rokovanie vlády.

Hlavnou úlohou Rady vlády Slovenskej republiky pre digitalizáciu verejnej správy a jednotný digitálny trh by malo byť formovanie priorít a cieľov digitálnej politiky v SR a zabezpečovanie komplementarity jednotlivých legislatívnych návrhov digitálnej agendy, vrátane koordinácie postupu ich zavádzania do praxe v súlade s určenými prioritami.

Navrhujeme prispôbiť fungovanie Rady vlády Slovenskej republiky pre digitalizáciu verejnej správy a jednotný digitálny trh potrebám koordinačného mechanizmu digitálnych politík do 31. marca 2025.¹¹⁾

2. 2. Špeciálna pracovná skupina pre digitálny governance Slovenska

V súčasnosti v oblasti digitálneho priestoru nie sú v SR dostatočne koordinovaní gestori digitálnych politík s regulačnými orgánmi, čo môže mať za následok tvorbu protichodných, prípadne duplicitných digitálnych politík.

V nadväznosti na uvedené preto navrhujeme transformovať už existujúcu neformálnu Špeciálnu pracovnú skupinu pre digitálny governance Slovenska na formalizovanú Špeciálnu pracovnú skupinu pre digitálny governance Slovenska (ďalej len „ŠPS DGS“)¹²⁾ a to tak, aby pokrývala koordináciu medzi gestormi/spolugestormi digitálnych politík a regulačnými orgánmi vykonávajúcich dohľad nad digitálnym trhom.

Cieľom tohto opatrenia je lepšia koordinácia medzi tvorcami digitálnych politík (gestori/spolugestori) a určenými regulačnými orgánmi vykonávajúcimi dohľad nad digitálnym trhom,¹³⁾ vrátane zlepšenia koordinácie pôsobenia medzi jednotlivými regulátormi digitálneho priestoru do vnútra SR ako aj navonok v rámci EÚ.

Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujeme sformalizovanie ŠPS DGS, ako aj určenie zástupcov tvorcov digitálnych politík a regulačných orgánov vykonávajúcich dohľad nad digitálnym trhom v nasledovnom zložení:

1. zástupcovia hlavných gestorov/spolugestorov kľúčových a kontextových legislatívnych aktov digitálnej transformácie,
2. zástupcovia určených digitálnych regulátorov vykonávajúcich dohľad nad digitálnym trhom,
3. zástupca MIRRI SR, ktoré zabezpečuje širšiu koordináciu naprieč všetkými subjektmi v ekosystéme digitálnej transformácie SR.

¹⁰⁾ Rada vlády SR pre digitalizáciu verejnej správy a jednotný digitálny trh je zriadená podľa § 2 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov, podľa ktorého „je poradný, koordinačný a iniciatívny orgán vlády SR pre otázky týkajúce sa informatizácie, jednotného digitálneho trhu a digitalizácie verejnej správy orientovanej na poskytovanie elektronických služieb verejnej správy pre právnické osoby a fyzické osoby a elektronických systémov eGovernmentu, ako aj rozvoja ekonomického prostredia na Slovensku smerom k digitálnej ekonomike.“.

¹¹⁾ Pri úlohách v gescii MIRRI SR navrhujeme využiť existujúce personálne kapacity.

¹²⁾ Ide o pracovnú skupinu, ktorá bola vytvorená pri MIRRI SR. ŠPS DGS v súčasnosti zasadá len na neformálnej báze a je odvodená od Pracovnej skupiny pre digitálnu transformáciu Slovenska.

¹³⁾ Napríklad Protimonopolný úrad SR.

Výstupy z jednotlivých zasadnutí by predstavovali spoločné stanovisko gestorov/spolugestorov digitálnych politík a určených digitálnych regulátorov vykonávajúcich dohľad nad digitálnym trhom, a zároveň by tvorili podklad pre informované politické rozhodnutia na úrovni Rady vlády SR pre digitalizáciu verejnej správy a jednotný digitálny trh. Organizačné a administratívne zabezpečenie činnosti tejto pracovnej skupiny by zabezpečovalo MIRRI SR.

Ďalšími úlohami ŠPS DGS by boli najmä úlohy týkajúce sa:

- a) zabezpečovania koordinácie a harmonizácie nových legislatívnych návrhov digitálnej politiky,
- b) koordinácie pri dohľade nad digitálnym ekosystémom ako celku na základe znalosti širšieho kontextu digitálneho ekosystému, ktorého súčasťou je zabezpečenie kvality digitálnych údajov využívaných na úradnú činnosť a ochrana citlivých údajov spracúvaných informačnými technológiami v podnikateľskom sektore a neziskovom sektore vo verejnom záujme na základe osobitných predpisov,
- c) zabezpečovania monitorovania a vyhodnocovania účinnosti nových legislatívnych návrhov počas ich implementácie vrátane poskytovania súčinnosti orgánom EÚ pri ich vyhodnocovaní z vlastnej úrovne, vrátane sledovania vplyvov na podnikateľský sektor (aj so zameraním na malé a stredné podniky),
- d) presadzovania koherentného a koordinovaného prístupu k presadzovaniu a následnej implementácii digitálnej regulácie najmä tam, kde sa zodpovednosti jednotlivých regulátorov prekrývajú,
- e) zabezpečovania harmonizácie regulačných požiadaviek vrátane monitorovania úrovne regulačných nákladov,
- f) koordinácie stanovísk/pozícií regulačných orgánov SR v rámci zriadených výborov na úrovni EÚ,¹⁴⁾
- g) koordinácie pri návrhu nominácií za jednotlivých regulátorov s cieľom účasti v rámci zriadených výborov na úrovni EÚ¹⁵⁾.

Prípravu a schválenie štatútu a rokovacieho poriadku ŠPS DGS navrhujeme uskutočniť najneskôr do 31. marca 2025, aby ŠPS DGS bola, po tomto termíne, pripravená zabezpečovať vyššie uvedené úlohy.

2.3. Koordinátor digitálnej transformácie

Koordinátor digitálnej transformácie je ústredným koordináčnym bodom v rámci digitálneho ekosystému. Jeho cieľom je podporiť lepšiu koordináciu v rámci ekosystému digitálnej transformácie SR.

¹⁴⁾ V tomto prípade by išlo o výlučne expertnú koordináciu v oblasti digitálnych politík, ktorá by dopĺňala činnosti Komisie pre európske záležitosti, ktorá je zriadená na Ministerstve zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, ako hlavný koordinátor SR vo vzťahu k EÚ.

¹⁵⁾ MIRRI SR poskytne priestor na výmenu informácií, zdieľanie skúseností a odporúčania pri výbere vhodných kandidátov. Konečné rozhodnutie o výbere kandidáta je výlučne v autonómii príslušného orgánu.

Funkciu koordinátora digitálnej transformácie plní MIRRI SR, ktoré už v súčasnosti plní nezastupiteľnú funkciu pri koordinácii prípravy digitálnej transformácie SR a je gestorom niektorých kľúčových ako aj kontextových legislatívnych aktov EÚ.¹⁶⁾

2. 3. 1. Koordinácia digitálnej legislatívy

MIRRI SR vykonáva a plánuje vykonávať koordináciu digitálnej legislatívy pri zachovaní požiadavky nezávislosti a nestrannosti orgánov a súčasne s rešpektovaním pôsobnosti iných orgánov. Hlavnou úlohou koordinácie je viesť dialóg s inými orgánmi, za účelom čo najefektívnejšej implementácie digitálnej legislatívy a prípravy návrhu dizajnu inštitucionálneho rámca.

Pri príprave dizajnu inštitucionálneho rámca je potrebné rešpektovať nasledovné: požiadavky na ochranu práv dotknutých osôb pri spracúvaní ich údajov informačnými technológiami, prijímať rozhodnutia základe vyhodnocovania merateľných ukazovateľov vplyvu digitalizácie na rozvoj služieb štátu pre občana, realizáciu hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv a na rast konkurencieschopnosti SR.

Pokiaľ ide o koordináciu novej digitálnej legislatívy EÚ, ide o koordináciu piatich kľúčových legislatívnych aktov (akt o digitálnych službách, akt o digitálnych trhoch, akt o údajoch, akt o správe údajov a akt o umelej inteligencii), ako aj o ďalších kontextových a dodatočných právnych aktov, ktoré súvisia s týmito kľúčovými legislatívnymi aktmi EÚ.

Kľúčové legislatívne akty predstavujú, v rámci štúdie, najpodrobnejšie analyzovanú legislatívu digitálnej stratégie EÚ a je potrebné ich implementovať do právneho poriadku SR.

Kontextové legislatívne akty predstavujú kategóriu legislatívnych aktov, ktoré sa odvolávajú na kľúčové právne akty digitálnej stratégie EÚ, priamo s nimi súvisia, vychádzajú z nich a obsahovo upravujú obdobné oblasti.

Dodatočné legislatívne akty súvisia s kľúčovými právnymi aktmi iba okrajovo, avšak kvôli explicitnému vymedzeniu v prílohách aktu o umelej inteligencii ich nie je možné opomenúť.¹⁷⁾

Pokiaľ ide o plnenie úloh podľa kľúčových legislatívnych aktov, predpokladané náklady na nasledovné roky sú nasledujúce:¹⁸⁾

¹⁶⁾ Podľa § 10 ods. 1 písm. d) zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy MIRRI SR zodpovedá za „centrálne riadenie informatizácie spoločnosti a tvorbu politiky jednotného digitálneho trhu, rozhodovanie o využívaní verejných prostriedkov vo verejnej správe pre informačné technológie, centrálnu architektúru integrovaného informačného systému verejnej správy a koordináciu plnenia úloh v oblasti informatizácie spoločnosti“.

¹⁷⁾ Kontextovým aktom je uvedený v štúdií s. 21 – 36, pričom dodatočným legislatívnym aktom sa venuje s. 37. Poradcom identifikovaná relevantná legislatíva EÚ je uvedená v prílohe č. 3.

¹⁸⁾ Údaje vychádzajú z nákladov, ktoré vyčíslil poradca v štúdií. Vyčíslenie dopadu aktu o digitálnych trhoch je uvedené v tabuľke č. 131, vyčíslenie dopadu aktu o údajoch je uvedené v tabuľke č. 134, vyčíslenie dopadu aktu o umelej inteligencii je uvedené v tabuľke č. 136. Vyčíslenie aktu o digitálnych službách a aktu o správe údajov vychádza z vyčíslenia distribuovaného variantu uvedeného na obrázkoch č. 43 a 44. Náklady na distribuovaný variant sme na tomto mieste uviedli z toho dôvodu, že ako koordinátor digitálnych služieb bola určená Rada pre mediálne služby, ktorá zatiaľ nemá na starosti žiadnu ďalšiu implementáciu digitálnych pravidiel. V tejto súvislosti však upozorňujeme na skutočnosť, že štúdia bola pripravovaná podľa legislatívneho stavu platného a účinného k 30. septembru 2023 s ohľadom na náklady v roku 2023 a konečné náklady sa v budúcnosti môžu líšiť s ohľadom na zmeny v cenách práce, hardvéru, softvéru atď.

Pri akte o umelej inteligencii sú zahrnuté aj predpokladané náklady na prípravu a následnú správu experimentálneho regulačného prostredia pre umelú inteligenciu (tzv. „sandbox“), ide o povinnosť členského

Tabuľka č. 1: Odhad nákladov na prevádzku a implementáciu jednotlivých aktov na rok 2025

Akt/typ nákladov	OPEX/ročne¹⁹⁾	CAPEX/4 roky²⁰⁾
Akt o digitálnych službách²¹⁾	3 163 347,88 €	153 780,55 €
Akt o digitálnych trhoch	441 890,10 €	21 481,76 €
Akt o údajoch	284 133,28 € ²²⁾	41 438,01 €
Akt o správe údajov	616 236,60 €	29 957,25 €
Akt o umelej inteligencii	1 870 488,99 € ²³⁾	94 610,68 €
SPOLU	6 376 096,85 €	341 268,25 €

Zdroj: štúdia, tabuľka 132 na s. 198 – 201, tabuľka 134 na s. 205 – 206, tabuľka 136 na s. 212 – 213, obrázok č. 43 a 44 na s. 249 a Štúdia uskutočniteľnosti implementácie experimentálneho regulačného rámca v oblasti AI s. 103 tabuľka č. 23.

Tabuľka č. 2: Odhad nákladov na prevádzku na rok 2026

Akt/typ nákladov	OPEX/ročne
Akt o digitálnych službách	3 163 347,88 €
Akt o digitálnych trhoch	441 890,10 €
Akt o údajoch	852 399,84 €
Akt o správe údajov	616 236,60 €
Akt o umelej inteligencii	2 772 909,98 €
SPOLU	7 846 784,40 €

štátu, určená v čl. 59 návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ), ktorým sa stanovujú harmonizované pravidlá v oblasti umelej inteligencie (akt o umelej inteligencii) a menia niektoré legislatívne akty Únie, ktoré vychádzajú zo Štúdie uskutočniteľnosti implementácie experimentálneho regulačného rámca v oblasti AI, ktorú pre MIRRI SR pripravilo PwC Slovensko, a ktorá je uvedená v prílohe č. 4.

¹⁹⁾ Obsahuje predpokladané náklady na cenu práce, školenia, priestory, cestovné a prevádzku zariadení.

²⁰⁾ Obsahuje predpokladané náklady na technické vybavenie.

²¹⁾ Náklady OPEX aj CAPEX v tabuľke 43 štúdie predstavujú sumu pri centralizovanom variante, ktorý nie je v súčasnosti v prípade aktu o digitálnych službách zvolený, keďže implementáciou bola poverená Rada pre mediálne služby a nie ústredná podporná autorita, ktorá by mala na starosti viacero digitálnych aktov. Suma v tabuľke 43 štúdie bola prepočítaná v tabuľkách 1 - 3 na distribuovaný variant, uvedený v tabuľke 44 štúdie, ktorý nevyužíva synergie, a preto počíta s vyšším FTE (distribuovaný variant 77, centralizovaný variant 43,98).

²²⁾ Akt o údajoch sa má uplatňovať od septembra 2025, preto sú v tejto tabuľke zahrnuté náklady na 4 mesiace.

²³⁾ Znenie aktu o umelej inteligencii sa v čase prípravy návrhu tohto materiálu nachádzalo na posúdení u právnikov-lingvistov, z čoho môžeme podľa doterajšej praxe predpokladať jeho publikáciu v Úradnom vestníku EÚ v polovici roka 2024. Tento akt sa má následne čiastočne uplatňovať o 12 mesiacov (určenie totožnosti notifikujúcich orgánov a orgánov dohľadu nad trhom a úlohy týchto orgánov) a úplne uplatňovať o 24 mesiacov od jeho účinnosti, ktorá nastane dvadsiatym dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku EÚ. Náklady na tieto úlohy, sú predbežne rozpočtované na druhú polovicu roka 2025.

Zdroj: štúdia, tabuľka 132 na s. 198-201, tabuľka 134 na s. 205 – 206, tabuľka 136 na s. 212-213, obrázok č. 43 a 44 na s. 249 Štúdia uskutočniteľnosti implementácie experimentálneho regulačného rámca v oblasti AI s. 103 tabuľka č. 23

Tabuľka č. 3: Odhad pravidelných nákladov na jednotlivé akty na ďalšie roky

Akt/typ nákladov	OPEX/ročne ²⁴⁾	CAPEX/4 roky ²⁵⁾
Akt o digitálnych službách	3 163 347,88 €	153 780,55 €
Akt o digitálnych trhoch	441 890,10 €	21 481,76 €
Akt o údajoch	852 399,84 €	41 438,01 €
Akt o správe údajov	616 236,60 €	29 957,25 €
Akt o umelej inteligencii	2 772 909,98 €	94 610,68 €
SPOLU	7 846 784,40 €	341 268,25 €

Zdroj: štúdia, tabuľka 132 na s. 198-201, tabuľka 134 na s. 205 – 206, tabuľka 136 na s. 212-213, obrázok č. 43 a 44 na s. 249 a Štúdia uskutočniteľnosti implementácie experimentálneho regulačného rámca v oblasti AI s. 103 tabuľka č. 23

Implementácia digitálnych pravidiel už prebieha. Pokiaľ ide o akt o digitálnych trhoch, účinnosťou zákona č. 93/2024 Z. z., ktorý novelizoval zákon č. 187/2021 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý nadobudol účinnosť dňa 15.05.2024, bol ukončený proces implementácie aktu o digitálnych trhoch.

Pokiaľ ide o akt o digitálnych službách 8. februára 2024 bolo ukončené medzirezortné pripomienkové konanie k návrhu novely zákona o mediálnych službách, ktorým sa implementovali povinnosti vyplývajúce z tohto aktu. Tento návrh novely zákona bol 22. mája 2024 schválený vládou SR a následne bol 24. mája 2024 predložený do Národnej rady SR. Rovnako sa začalo s implementáciou aktu o správe údajov, kedy boli v septembri 2023 notifikované EK príslušné orgány pre povinnosti vyplývajúce z tohto nariadenia, následne bola táto notifikácia bola aktualizovaná 10. apríla 2024 (MIRRI SR a Štatistický úrad SR).

Upozorňujeme však na skutočnosť, že bol otvorený prípad nesplnenia povinnosti členského štátu, podľa čl. 258 Zmluvy o fungovaní EÚ (infringement) voči SR, kvôli nesplneniu povinnosti určiť koordinátora digitálnych služieb vychádzajúcej z aktu o digitálnych službách. Ak sa má SR do budúcnosti vyhnúť podobnému nesplneniu si povinností vychádzajúcich z legislatívy EÚ v digitálnej oblasti, bude potrebná konštruktívna spolupráca medzi všetkými relevantnými orgánmi aj s príslušnou politickou podporou.

Z hľadiska optimálneho využitia synergií, efektívneho využívania odborného potenciálu, technického zabezpečenia, presahu medzi jednotlivými kompetenciami a vzájomných súvislostí medzi rolami a aktami, navrhujeme MIRRI SR poveriť koordináciou implementácie

²⁴⁾ Ide o predpokladané náklady na OPEX na roky 2027 – 2032.

²⁵⁾ Predpokladané náklady CAPEX na roky 2025 – 2029 sú uvedené v tabuľke č. 1. V tabuľke č. 3 sú uvedené predpokladané náklady CAPEX na roky 2029-2032.

legislatívnych aktov v oblasti digitálnej transformácie v rámci lehôt určených v jednotlivých legislatívnych aktoch.

V tejto súvislosti však upozorňujeme na skutočnosť, že je pravdepodobné, že náklady na implementáciu digitálnej regulácie EÚ budú vyššie, keďže štúdia bola pripravovaná podľa legislatívneho stavu platného a účinnému k septembru 2023, zohľadňuje len 5 vybraných kľúčových legislatívnych aktov a nezohľadňuje napríklad implementáciu aktu o interoperabilnej Európe či pripravovanú revíziu legislatívy e-Governmentu.

2.3.2. Prepojenie verejného sektora s externým prostredím

Nad rámec uvedenej koordinačnej činnosti navrhujeme, aby MIRRI SR ako koordinátor digitálnej transformácie prepájal verejný sektor s externým prostredím (zástupcovia súkromného sektora, akademickej obce, občianskej spoločnosti alebo skupín spotrebiteľov). Na dosiahnutie tohto cieľa navrhujeme nasledovné opatrenia:

- **Mapa digitálnych politík,**
- **Fórum digitálnych politík,**
- **Adresár expertov.**

Želaným efektom navrhovanej spolupráce medzi verejným sektorom a externým prostredím naprieč rôznymi úrovňami je efektívnejšia tvorba a implementácia digitálnej politiky.

- **Mapa digitálnych politík**

Nedostatočné povedomie o nových legislatívnych návrhoch v oblasti digitálnej transformácie môže spôsobovať problémy pri identifikácii dotknutých zainteresovaných strán v súvislosti s implementáciou relevantných aktov. Pre externé zainteresované strany je náročné zistiť aktuálne a relevantné informácie. Pre verejný sektor je zase náročné prepájať súvisiace témy pri tvorbe jednotlivých politík.

Webové sídlo MIRRI SR už v súčasnosti poskytuje informácie o jednotlivých aspektoch informatizácie, vrátane širokého zoznamu relevantnej právnej úpravy. Navrhujeme vytvoriť na webovom sídle MIRRI SR tzv. mapu digitálnych politík, ako nástroj transparentnosti a zdieľania informácií. Ten by zabezpečil interakciu externých zainteresovaných strán s verejným sektorom a verejnému sektoru by umožňoval sledovať súvisiace témy.

Mapa digitálnych politík by na základe tohto návrhu plnila nasledovné úlohy:

- zabezpečenie prehľadu o vývoji nových legislatívnych návrhov týkajúcich sa digitálnej transformácie;
- zapisovanie nových návrhov digitálnych politík do mapy, vrátane jasného vyhlásenia o cielei toho-ktorého legislatívneho návrhu;
- plánovanie a notifikovanie lehôt pomocou mapy;
- odoberanie aktualizácií.

V nadväznosti na vyššie uvedené navrhujeme vytvoriť predmetnú mapu do 30. apríla 2025.

- **Fórum digitálnych politík**

Podpora zdieľania poznatkov medzi verejným sektorom a externými zainteresovanými stranami v digitálnom ekosystéme môže viesť k adresnejším a efektívnejším výsledkom digitálnej politiky štátu.

Navrhujeme, aby MIRRI SR ako koordinátor digitálnej politiky bolo zodpovedné za organizáciu pravidelného podujatia, určeného na interakciu zástupcov verejného sektora so zástupcami súkromného sektora (podnikateľský sektor aj so špecifickým zameraním na malé a stredné podniky), akademickej obce, občianskej spoločnosti alebo spotrebiteľov, s cieľom zdieľania poznatkov, odborných diskusií a zapojenia externých zainteresovaných strán do formovania návrhov digitálnej politiky štátu.

Tematické zamerania jednotlivých podujatí by boli vyberané z aktuálnej potreby s tendenciou uprednostňovania prierezových otázok digitálnej politiky štátu za účelom zapojenia čo najširšej skupiny zainteresovaných strán.

Ako kľúčové témy tohto fóra navrhujeme otázky týkajúce sa najmä:

- a) informatizácie a digitálnych politík,
- b) jednotného digitálneho trhu,
- c) digitalizácie verejnej správy orientovanej na poskytovanie elektronických služieb verejnej správy,
- d) rozvoja ekonomického prostredia v SR smerom k digitálnej ekonomike.

Spracovanie ucelených informácií z jednotlivých stretnutí by zabezpečovalo MIRRI SR, ktoré by cez svojich zástupcov v ŠPS DGS informovalo o dôležitých trendoch v oblasti digitálnej transformácie.

Fórum digitálnych politík, vrátane jeho dopadov na rozpočet, bude podrobnejšie opísané vo Vnútroštátnom pláne Digitálnej dekády, ktorý bude v priebehu roka 2024 predložený na rokovanie vlády SR. V tejto fáze navrhujeme, aby do 30. apríla 2025 MIRRI SR preskúmalo možnosti vytvorenia fóra digitálnych politík.

- **Adresár expertov**

Spolupráca verejného sektora s odborníkmi môže viesť k prijímaniu informovanejších rozhodnutí založených na faktoch.

Stála komisia pre etiku a reguláciu AI (ďalej len „CERAI“²⁶) vedie tzv. mapu expertov pre etiku a reguláciu AI, ako verejne prístupný zoznam odborníkov, ktorí sa téme etiky a regulácie AI v nejakej podobe venujú. Táto mapa umožňuje odborníkom pre etiku a reguláciu AI nielen predstaviť svoju prácu širšej verejnosti, ale aj rozšíriť ich poznanie o činnosti a výstupy ostatných lídrov v tejto téme, či prepojiť svoje aktivity s ostatnými aktivitami CERAI.

²⁶) Stála komisia pre etiku a reguláciu AI je nezávislým odborným a poradným orgánom zriadeným, MIRRI SR vznikla dňa 2. novembra 2020. Úloha komisie spočíva v posudzovaní etických, sociálno-spoločenských a právnych otázok súvisiacich s výskumom, vývojom, nasadzovaním a používaním technológií využívajúcich prvky a systémy AI (link <https://mirri.gov.sk/sekcie/investicie/digitalne-inovacie/stala-komisia-pre-etiku-a-regulaciu-umelej-inteligencie/informacie-o-komisii/>).

Navrhujeme nadviazať na túto už existujúcu iniciatívu a do 30. apríla 2025 vytvoriť adresár expertov na digitálne technológie a ich reguláciu, vrátane zahraničných expertov.

Následne tento zoznam expertov môže slúžiť verejnému sektoru na kontaktovanie týchto expertov a nadviazanie spolupráce, za účelom prijímania informovanejších rozhodnutí v oblasti digitálu.

3. Ústredná podporná autorita pre dohľad nad digitálnymi trhmi

V rámci materiálu tiež predkladáme rámcový návrh inštitucionálneho dizajnu pre digitálnu transformáciu SR. Na implementáciu nových digitálnych pravidiel navrhujeme nasledovné možnosti:

1. distribuovaný variant, v rámci ktorého sú zodpovednosti distribuovane existujúcim inštitúciám s cieľom splniť minimálne regulačné požiadavky,
2. centralizovaný variant vychádzajúci primárne z predpokladu synergie a efektivity vyplývajúcej z rozsahu, kedy sa počíta so zriadením novej autority s kombinovanými kompetenciami.

Za najvhodnejšiu možnosť implementácie nových digitálnych pravidiel EÚ považujeme centralizovaný variant, ako komplexné riešenie digitálnej regulácie určením tzv. ústrednej podpornej autority pre dohľad nad digitálnymi trhmi.²⁷⁾

Komplexné využitie synergií v regulačnom prostredí, medzi kľúčovými oblasťami digitálnej transformácie, vrátane dohľadu nad digitálnymi službami a trhmi, správou dát a ich opätovným používaním a ďalšími súvisiacimi oblasťami, má potenciál vytvoriť atraktívne regulačné prostredie, ktoré zlepší konkurencieschopnosť slovenského trhu a jeho prítlačivosť pre investície do digitálnych technológií, rozvoj start-up scény, súvisiaceho vzdelávania a celkovej znalostnej a na budúcnosť orientovanej ekonomiky v podmienkach SR.

Takáto ústredná autorita pre digitálne trhy by mala (i) podpornú úlohu vo vzťahu k všetkým dotknutým orgánom pri výkone ich právomocí v oblasti digitálnej transformácie,²⁸⁾ a zároveň by (ii) zastrešovala aj niektoré role podľa nových digitálnych pravidiel EÚ.

Pokiaľ ide o podpornú úlohu ku všetkým dotknutým orgánom pri výkone ich právomocí, ústredná autorita pre digitálne trhy by mala poskytovať expertnú podporu verejnému sektoru pri implementácii digitálnej legislatívy EÚ. Keďže je v súčasnosti v podmienkach SR pre verejnú sféru náročné získať expertov so znalosťami digitálnych politik a expertov s technickými znalosťami, títo experti by pôsobili v centralizovanej autorite a mohli by poskytovať svoje znalosti celej verejnej sfére pri zabezpečovaní digitálnej transformácie.

Pokiaľ ide o zastrešovanie niektorých rolí podľa digitálnych aktov navrhujeme, aby sa v ústrednej podpornej autorite pre dohľad nad digitálnymi trhmi sústredilo čo najviac úloh určených digitálnymi pravidlami EÚ, pričom v súčasnosti ide najmä o implementáciu aktu o umelej inteligencii, aktu o správe údajov a aktu o údajoch.

Centralizovaná štruktúra digitálnej transformácie ponúka aj ďalšie výhody, ako napríklad:

²⁷⁾ Uvedené bude bližšie analyzované v rámci plánovanej možnosti vytvorenia ústrednej podpornej autority.

²⁸⁾ V rozsahu, ktorý osobitné predpisy umožňujú (napr. zákon č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

1. **Efektívne využitie zdrojov** – centralizácia umožňuje zlúčenie zdrojov, ktoré môžu byť efektívnejšie prerozdelené. Znižuje duplicitu činností a optimalizuje využitie zdrojov a ich alokácie.
2. **Výhody úspor** – väčšia, centralizovaná inštitúcia môže využívať ekonomické výhody z rozsahu, hromadný nákup, zdieľané služby a jednotnú infraštruktúru. Tieto výhody môžu viesť k úsporám nákladov v dlhodobom horizonte.
3. **Efektívny proces rozhodovania** – centralizácia zjednodušuje procesy rozhodovania, čo vedie ku koordinovanejším odpovediam na výzvy a príležitosti. Tým sa predchádza oneskoreniam spôsobeným viacúrovňovými schvaľovacími procesmi v distribuovanom prostredí. Rovnako zefektívňuje rozdelenie zodpovedností za ciele a zvyšuje teda akcieschopnosť.
4. **Zdieľanie expertízy** – v centralizovanej štruktúre je prítomná odbornosť a najlepšie postupy možné ľahšie zdieľať medzi rôznymi oddeleniami alebo funkciami, čo podporuje kultúru učenia a neustáleho zlepšovania.

Navrhujeme kreovanie nového orgánu alebo začlenenie týchto úloh do existujúceho orgánu, pričom pri výbere takéhoto orgánu je potrebné vziať do úvahy synergie a súvisiace úlohy, ktoré daný orgán vykonáva. Upozorňujeme aj na potrebu zohľadňovať požiadavky, ktoré na príslušné orgány vyplývajú z platnej právnej úpravy. Voľba musí byť uskutočnená napríklad aj s prihliadnutím na požiadavky na nezávislosť a nestrannosť orgánov, ktoré majú byť vykonávateľmi úloh podľa digitálnych aktov. Pokiaľ ide o náklady na fungovanie takejto authority, predpokladá sa úspora operatívnych nákladov na zamestnancov zabezpečujúcim podporné a riadiace činnosti vo výške 4 % nákladov v porovnaní s distribuovaným variantom.²⁹⁾

V tomto kontexte navrhujeme analyzovať možnosť vytvorenia ústrednej podpornej authority pre dohľad nad digitálnymi trhmi do 31. marca 2025.

Na záver ešte uvádzame, že digitálna transformácia SR vyžaduje komplexné, kontinuálne a nadrezortné plánovanie a realizáciu opatrení v oblasti informačných a komunikačných technológií, legislatívy, projektového manažmentu, financovania a zabezpečenia kvalifikovaných ľudských zdrojov so zohľadnením špecifik vyplývajúcich z vecnej pôsobnosti a postavenia dotknutých ústredných orgánov štátnej správy. Smerom dovnútra implementačného mechanizmu zabezpečovaného ústrednými orgánmi štátnej správy je potrebné zabezpečiť nástroje na vzájomné zdieľanie informácií a skúseností, podporu spoločných projektov a synergických riešení, monitoring a hodnotenie dosiahnutých cieľov a včasnosť pri rozhodovaní. Keďže ide o tému s presahom na mnoho orgánov verejnej správy, je efektívna a fungujúca spolupráca všetkých zainteresovaných strán nevyhnutným predpokladom úspešnej implementácie novej digitálnej regulácie EÚ.

V prípade nedostatočnej implementácie povinností vyplývajúcich z digitálnej regulácie EÚ môže SR čeliť konaniam zo strany EK za porušenie povinnosti (tzv. infringement),³⁰⁾ a

²⁹⁾ Bližší výpočet úspory je uvedený v obrázkoch 43 a 44 štúdie (príloha č. 2. Predpokladané náklady na distribuovaný variant (v prípade ak by sa nevytvorila ústredná koordinačná autorita), sú uvedené v tomto dokumente v tabuľkách č. 1 – 3. Ide o výpočet úspory predpokladaných nákladov len v prípade centralizácie zastrešenia rolí, podľa digitálnych aktov. Ak ústredná podporná autorita bude vykonávať aj podpornú úlohu vo vzťahu k všetkým dotknutým orgánom pri výkone ich právomocí v oblasti digitálnej transformácie, možno predpokladať vyššiu úsporu.

³⁰⁾ Čl. 258 Zmluvy o fungovaní EÚ.

zároveň aj žalobám zo súkromnej sféry. Náklady za nesplnenie povinností môžu tak mnohonásobne prevýšiť náklady, ktoré SR potrebuje vynaložiť na riadnu implementáciu týchto povinností.

Naopak, správne nastavené a predvídateľné a efektívne regulačné prostredie môže priniesť nové investície zahraničných spoločností, ktoré dajú prednosť vhodne vybudovanému regulačnému prostrediu. Budovanie regulačného prostredia je súťažou medzi členskými štátmi, a ten členský štát, ktorý skôr a správne implementuje povinnosti z EÚ legislatívy má konkurenčnú výhodu oproti ostatným pri uchádzaní sa o investície zo strany digitálnych spoločností ako aj podpore výskumu a vývoja súkromnými spoločnosťami v oblasti digitálnych technológií.

Prílohy:

Príloha č. 1 - Prehľad legislatívnych iniciatív EÚ v oblasti digitálneho sektora, vypracovaný think tankom Bruegel,

Príloha č. 2 - Zlepšenie podmienok pre eGovernment a AI riešenia a podpora implementácie RRP na Slovensku, vypracovaná Ernst & Young,

Príloha č. 3 - Zoznam identifikovaných kontextových a dodatočných legislatívnych aktov, vypracovaný Ernst & Young,

Príloha č. 4 - Štúdia uskutočniteľnosti implementácie experimentálneho regulačného rámca v oblasti AI, vypracovaná PwC.